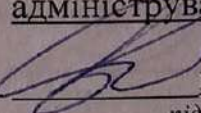

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

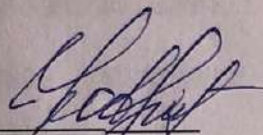
Допускається до захисту
Завідувач кафедри публічного управління,
адміністрування та міжнародної економіки
назва кафедри
 професор Сокольська Т.В.
підпис, вчене звання, прізвище, ініціали

« 20 » листопада 2023 року

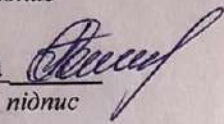
КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ТУРИЗМУ: РЕГІОНАЛЬНИЙ
АСПЕКТ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ
БІЛОЦЕРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ)

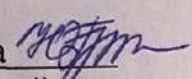
Виконала: Ковальська Юлія Іванівна
прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Керівник: доцент Поліщук Світлана Петрівна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Рецензент: професор Гринчук Юлія Сергіївна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Я, Ковальська Юлія Іванівна, засвічую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2023 р.

АНОТАЦІЯ

Ковальська Юлія Іванівна

**Тема: «Публічне управління у сфері туризму: регіональний аспект
(на матеріалах управління культури і туризму
Білоцерківської міської ради)»**

Публічне управління сферою туризму включає в себе широкий спектр аспектів, оскільки туризм є складовою важливою галуззю економіки багатьох країн. Україна має значний туристичний потенціал, проте існує ряд проблем, які ускладнюють розвиток туризму в країні: недостатня розвиненість туристичної інфраструктури, такої як автомобільні шляхи, готелі, ресторани та інші сервіси, що може обмежувати здатність країни приймати велику кількість туристів; відсутність розвиненої транспортної системи; низька обізнаність про туризм, війна та ін.

У кваліфікаційній роботі досліджено теоретичні та практичні основи публічного управління у сфері туризму, здійснено аналіз нормативно-правового забезпечення, узагальнено вітчизняний та зарубіжний досвід публічного управління.

Проаналізовано сучасний стан та проблеми розвитку туристичної сфери в Україні. Визначено шляхи удосконалення публічного управління та напрями підвищення ефективності використання туристичного потенціалу.

Управління туризмом вимагає розробки стратегій та планів розвитку, які враховують потреби галузі, забезпечують сталий розвиток та враховують інтереси різних зацікавлених сторін, таких як громади, бізнес, туристи та інші. В роботі охарактеризовано та проаналізовано програму розвитку культури, мистецтва, духовності та туризму Білоцерківської міської ТГ на 2024-2026 рр.

Ключові слова: туризм, публічне управління, регіональний розвиток, туристичний потенціал.

ABSTRACT
Yulia Kovalska

Topic: "**PUBLIC ADMINISTRATION IN THE FIELD OF TOURISM:
REGIONAL ASPECT**"

Public management of tourism includes a wide range of aspects, since tourism is an important branch of the economy of many countries. Ukraine has significant tourism potential, but there are a number of problems that complicate the development of tourism in the country: insufficient development of tourism infrastructure, such as roads, hotels, restaurants and other services, which can limit the country's ability to receive a large number of tourists; lack of a developed transport system; low awareness of tourism, war, etc.

In the qualification work, the theoretical and practical foundations of public management in the field of tourism were studied, the analysis of regulatory and legal support was carried out, and the domestic and foreign experience of public management was summarized.

The current state and problems of tourism development in Ukraine are analyzed. Ways to improve public management and directions for increasing the efficiency of the use of tourist potential have been determined.

Tourism management requires the development of strategies and development plans that take into account the needs of the industry, ensure sustainable development and take into account the interests of various stakeholders such as communities, businesses, tourists and others. The work characterizes and analyzes the program for the development of culture, art, spirituality and tourism.

Keywords: tourism, public administration, regional development, tourist potential.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО–ПРАВОВІ ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ТУРИЗМУ	
1.1. Особливості публічного управління сферою туризму на регіональному рівні	6
1.2. Нормативно-правове забезпечення управління сферою туризму	12
1.3. Зарубіжний досвід формування туристичного потенціалу	20
РОЗДІЛ 2. ОЦІНЮВАННЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ	
2.1. Характеристика системи публічного управління сферою туризму	37
2.2. Сучасний стан та проблеми розвитку туристично-рекреаційної сфери регіонів України	43
2.3. Розвиток туристичної галузі в Білоцерківській громаді	52
РОЗДІЛ 3. ІНСТРУМЕНТАРІЙ УДОСКОНАЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
3.1. Напрями підвищення ефективності використання туристичного потенціалу	60
3.2. Удосконалення публічного управління туристичними DESTINATIONAMI регіонального рівня	64
ВИСНОВКИ	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	81
ДОДАТКИ	91

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України / наук.-ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк [та ін.]. Київ : НАДУ, 2011. Т. 1 : Теорія державного управління / наук.-ред. кол. : В. М. Князєв (співголова), І. В. Розпутенко (співголова) [та ін.]. 748 с.
2. Енциклопедичний словник з державного управління / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко [та ін.] ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 819 с.
3. Публічне управління : термінол. слов. / уклад. : В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петроє [та ін.] ; за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петроє. Київ : НАДУ, 2018. 224 с.
4. Про туризм : Закон України від 15 верес. 1995 р. № 324/95. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 31. Ст. 24. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-D0%B2%D1%80>.
5. Про курорти : Закон України від 5 жовт. 2000 р. № 2026. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
6. Біль М. М. Механізм державного управління туристичною галуззю на регіональному рівні: теоретико-прикладний аспект : монографія / за наук. ред. О. П. Крайник. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 228 с.
7. Туризм. URL : <https://www.unwto.org/why-tourism>.
8. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 5 лют. 2015 р. № 156-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 13. Ст. 90. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>.
9. Науково-практичне забезпечення децентралізації надання послуг в об'єднаних територіальних громадах : матеріали наук.-практ. конф., Київ, 18

квіт. 2018 р. / за заг. ред. Р. В. Войтович, П. В. Ворони. Київ : ІПК ДСЗУ, 2018. 360 с.

10. Pulido, M. C., López, Y., Pulido, J. I. (2013). Methodological Proposal for the Incorporation of Governance as a Key Factor for Sustainable Tourism Management: The Case of Spain. *Int. J. Hum. Soc. Sci.*, 3, 10-24.

11. Duran, C. (2013). Governance for the Tourism Sector and Its Measurement; UNWTO Statistics and TSA Issue Paper Series; UNWTO: Madrid, Spain, 1-34.

12. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 9 квіт. 2011 р. № 3166-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.

13. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квіт. 1999 р. № 586-XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.

14. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. Ст. 170. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/280/97-%D0%B2%D1%80>.

15. Про державну службу : Закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 4. Ст. 43. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19/ed20210306#Text>.

16. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 5 лют. 2015 р. № 157-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 13. Ст. 91. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>.

17. Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 5 лют. 2015 р. № 1508-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 34. Ст. 1167. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18#Text>.

18. Про стимулювання розвитку регіонів: Закон України від 8 вер. 2005 р. № 2850-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 51. Ст. 548. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2850-15#Text>.

19. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки : затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 5 серп. 2020 р. № 695. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>.

20. Деякі питання реалізації у 2018-2020 роках Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року: затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 12 вер. 2018 р. № 733. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2018-%D0%BF#Text>.

21. Регіональні стратегії розвитку на період до 2027 року. Кабінет Міністрів України. URL : <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/derzhavna-rehional-na-polityka/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku/regionalni-strategiyi-rozvytku-na-period-do-2027-roku>.

22. Гончарук Н., Коледа Г. Система управління сферою туризму на регіональному рівні в умовах децентралізації влади в Україні. [Державне управління та місцеве самоврядування](#) : зб. наук. пр. / редкол. : С. М. Серьогін (голов. ред.) [та ін.]. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2019. Вип. 4 (39). С. 95-103.

23. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 берез. 2017 р. № 168-р. URL : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249>.

24. Коледа Г. І. Правове забезпечення розвитку туризму на регіональному рівні в умовах децентралізації влади в Україні. Правові аспекти публічного управління: теорія та практика : матеріали X наук.-практ. конф. м. Дніпро, 13 груд. 2018 р. / за заг. ред. Л.П. Прокопенка. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. С. 225-229.

25. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року : постанова Кабінету Міністрів України від 03 бер. 2021 р. № 179. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179>.

26. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 1 лип. 2010 р. № 2404. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 40. Ст. 524. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>.

27. Довідка щодо результатів здійснення ДПП / Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL : <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&title=StanZdiisnenniaDppVUkraini>.

28. Про саморегульвні організації : проєкт закону України. URL : <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=88f>.

29. Бакуменко В. Методологія державного управління: проблеми становлення та подальшого розвитку / В. Бакуменко, В. Князєв, Ю. Сурмін. Вісник УАДУ. 2003. № 2. С. 11-27.

30. Бакуменко В. Пріоритетні напрями реформування місцевого самоврядування в Україні: оцінка ситуації та забезпечення трансформації / В. Бакуменко, Ю. Сурмін, І. Козюра. Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. / редкол. : С. М. Серьогін (голов. ред.) [та ін.]. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2005. № 1 (19). С. 225-235.

31. Бобровська О. Ю. Сталий розвиток регіонів України: проблеми і шляхи їх розв'язання. Публічне адміністрування: теорія та практика : електрон. зб. наук. пр. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2016. Вип. 1 (15). URL : [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2016-01\(15\)/15.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2016-01(15)/15.pdf).

32. Bobrovska, O. Yu., Drobot, I. O., Nadyuk, Z. O., Hrytsko, R. Yu., Pokataev, P. S. Modern Theories of Public Administration: Experience for Ukraine. Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, 27 (4), 2020. 107-120. URL : <http://visnyk.kh.ua/en/article/suchasni-teoriyi-publichnogo-upravlinnya-dosvidlya-ukrayini>.

33. Borysenko, O. Development of the Tourist Sphere in Ukraine as a Factor of Realization of Capacity of Communities and Regions. East Journal of Security

Studies, 6 (1), 2020. 53-62. URL : <https://ejss.nuczu.edu.ua/index.php/ejss/article/view/47>.

34. Борисенко О. П. Напрями вдосконалення публічного регулювання туристичної галузі в Україні. Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія : Державне управління. 2020. № 1. С. 644-655. URL : <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/10849/3/journalok.pdf>.

35. Семенова М. В. Компетенція саморегулювальних організацій в галузі туризму в системі державного регулювання господарювання. Міжнародна науково-практична конференція «Конституційно-правові засади адміністративної реформи в Україні» : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. викл., співробітників ЗВО і наук. орг., магістрантів, аспірантів, докторантів, представників гром. орг., орг. держ. влади та орг. місц. самоврядування, підприємств та ін.установ (25-26 жовт. 2018 р.). Сєверодонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2018. С. 172-176. URL : <http://semenova-partners.com/2018/10/27>.

36. Нижник Н. Р. Принципи, функції, форми та методи діяльності публічної адміністрації / Н. Р. Нижник, Н. Т. Гончарук, М. І. Лахижа. Публічна адміністрація в Україні: становлення та розвиток / за заг. ред. А. В. Толстоухова, Н. Р. Нижник, Н. Т. Гончарук. Дніпропетровськ : Монолит, 2010. С. 26-43.

37. Нижник Н. Р. Поняття публічної адміністрації / Н. Р. Нижник, Н. Т. Гончарук, М. І. Лахижа. Публічна адміністрація в Україні: становлення та розвиток / за заг. ред. А. В. Толстоухова, Н. Р. Нижник, Н. Т. Гончарук. Дніпропетровськ : Монолит, 2010. С. 12-25.

38. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) [та ін.]. Київ : НАДУ, 2011. Т. 6 : Державна служба / наук.-ред. колегія : С. М. Серьогін (співголова), В. М. Сороко (співголова) [та ін.]. 524 с.

39. Серьогін С. М. Сучасний стан, проблеми та перспективи децентралізації влади в Україні / С. М. Серьогін, Н. Т. Гончарук. Децентралізація

влади в Україні: оцінювання результатів формування та розвитку самодостатніх громад : монографія / за заг. та наук. ред. С. М. Серьогіна, І. А. Чикаренко. Дніпро : ДРІДУ, 2019. С. 8-24.

40. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02 бер. 2015 р. № 222-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 23. Ст. 158. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>.

41. Децентралізація влади в Україні: оцінювання результатів формування та розвитку самодостатніх громад : монографія / за заг. та наук. ред. С. М. Серьогіна, І. А. Чикаренко. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2019. 291 с.

42. Бородін Л. І. Функції публічного управління. Теорія та історія держави і права. 2014. № 3 (34). С. 24-29. URL : http://www.law.nau.edu.ua/images/Nauka/Naukovij_jurnal/2014/statji_n3-32_2014/7.pdf.

43. Куйбіда В. С. Публічна влада на місцевому рівні: стан і перспективи розвитку : навч. посіб. Київ : Ун-т «Україна», 2011. 90 с.

44. Біла С. О. Вплив децентралізації на стимулювання економічного зростання територіальних громад в Україні. Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 18 : Економіка і право. 2015. Вип. 27. С. 60-68. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRNnchnpu_018_2015_27_10.

45. Лопушинський І. П. Реформування місцевого самоврядування як основа впровадження децентралізаційних моделей управління / І. П. Лопушинський, Л. П. Оленковська. URL : http://el-zbirn- du.at.ua/2015_1/17.pdf.

46. Chykarenko, I. A. (2020). Organizational and Legal Aspects of Elaboration of Amalgamated Territorial Communities Sustainable Development Strategies / I. A. Chykarenko, T. V. Mamatova, O. O. Chykarenko, E. O. Sergienko, O. O. Martseniuk. International Journal of Management, 2020, 11 (05), 1084-1093. URL : https://www.iaeme.com/MasterAdin/uploadfolder/IJM_11_05_099/IJM_11_05_099.pdf.

47. Про упорядкування структури апарату центральних органів виконавчої влади, їх територіальних підрозділів та місцевих державних адміністрацій : постанова Кабінету Міністрів України від 12 берез. 2005 р. № 179. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2005-%D0%BF>.

48. Коротич О. Б. Державне управління регіональним розвитком України : монографія. Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2006. 220 с.

49. Козюра І. В. Місьцеве самоврядування: канадський досвід для України : монографія. Полтава : ТОВ «АСМІ», 2013. 367 с.

50. Кравченко С. О. Теоретичне розуміння реформ як форми суспільних змін. Вісник Національної академії державного управління. 2010. Вип. № 2. С. 14-21.

51. Борденюк В. Децентралізація державної влади і місцеве самоврядування: поняття, суть та форми (види). Право України. 2005. № 1. С. 21-25.

52. Будник М. А. Трансформація системи державного управління України в умовах суспільно-політичних змін (регіональний аспект) : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 / Будник Максим Анатолійович ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ, 2011. 21 с.

53. Будник М. Децентралізація - як необхідна умова модернізаційних процесів у системі державного управління України. URL : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ardu_o/2009_1/R_2/Budnik.pdf.

54. Колєда Г. І. Створення регіональних туристичних організацій управління дестинаціями, як основа успіху розвитку туризму на регіональному рівні в умовах децентралізації влади в Україні. Теорія та практика публічної служби : матеріали XII наук.–практ. конф. м. Дніпро, 21 груд. 2019 р. / за заг. ред. С. М. Серьогіна. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2019. С. 30–31.

55. Про затвердження рекомендаційних переліків структурних підрозділів обласної, Київської та Севастопольської міської, районної, районної в

мм. Києві та Севастополі державних адміністрацій : постанова Кабінету Міністрів від 18 квіт. 2012 р. № 606. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/606-2012-%D0%BF>.

56. Графська О. І. Аналіз атрактивності туристично-рекреаційної сфери регіонів України. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України: зб. наук. пр. 2020. Вип. 2(142). С. 41-45. URL: http://ird.gov.ua/sep/doi/sep2020.02.041_u

57. Роїк О. Р., Копичинська М. Ю. Дослідження привабливості туристично-рекреаційного комплексу на прикладі курорту Трускавець. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2021. № 4(121). С. 36-42. DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2021-4-6>

58. The Travel & Tourism Competitiveness Report 2017. The World Economic Forum: Website. 2017. URL: <https://www.weforum.org/reports/the-travel-tourismcompetitiveness-report-2017>

59. The Travel & Tourism Competitiveness Report 2019. The World Economic Forum: Website. 2019. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_TTCR_2019.pdf

60. Проєкт Державної стратегії регіонального розвитку до 2027 року. Міністерство розвитку громад та територій України. 2020, лютий. URL: <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2020/02/Projekt-Derzhavnoyi-strategiyi-regionalnogo-rozvitku-na-period-do-2027-roku.pdf>

61. Озеро в Буковелі. URL: <http://www.hotelsbukovel.com.ua/ua/hotels-catalog/ozero-v-bukovele>